

Valmistelun yleistilanne, tiekartta ja muutostuki

Erityisasiantuntija Vesa Lipponen,
valtiovarainministeriö

Erityisasiantuntija Sanna Vähänen,
valtiovarainministeriö

HALLITUKSEN
REFORMI

TAUSTA JA TAVOITTEET

Tausta

- Lähtötilanteet
- Tuotantorakenteet
- Muutoksen kustannukset

Tausta

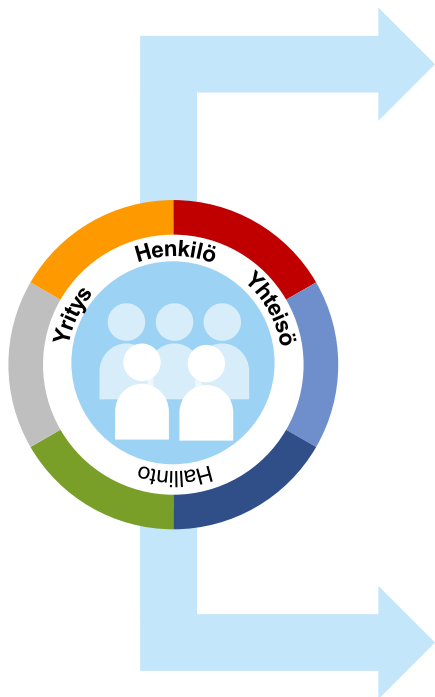
- Kunnissa on laajasti käytössä sähköisiä päätöksenteko- ja asianhallintajärjestelmiä, mutta niiden käyttömahdollisuuksissa ja käyttötavoissa on eroja.
 - Sosiaalihuollon tietojärjestelmäratkaisujen osalta ei vielä toistaiseksi ole terveydenhuoltoa vastaavaa alueellista yhteistyövelvoitetta ja koordinaatorakenteita. Sosiaalihuollon IT-ratkaisujen osalta on kuitenkin useilla seuduilla syntynyt vapaaehtoista yhteistyötä.
 - Kuntien tietotekniikkakartoitus 2013 -selvityksessä noin 55 prosenttia kunnista ja lähes 70 prosenttia kuntayhtymistä ilmoitti hoitavansa perustietotekniikan ylläpidon pääosin oman henkilöstön voimin. Erityisesti kuntien ja kuntayhtymien omistamat tietotekniikkayhtiöt ovat viime vuosina yleistyneet ja laajentaneet toimintaansa. Kuntasektorin osuus Suomen ICT-markkinoista on noin 10 prosenttia (ohjelmistot ja palvelut).
 - Kaikkien sairaanhoitopiirien alueella varsinaisten ICT-palveluiden tuottaminen on merkittävilta osin ulkoistettu omille ja kaupallisille ICT-toimittajille. Niin sanotut in-house -toimittajat tuottavat joillakin alueilla pääosan ulkoistetuista palveluista. Niihin ovat tukeutuneet nykytilassa pääasiassa sairaanhoitopiirit. Kuntien in-house -yhtiöiltä hankittavien palveluiden osuus on pienempi.
 - ICT-kustannukset voidaan jakaa kolmeen luokkaan: 1) maakuntaorganisaatioiden jatkuviin kustannuksiin, 2) uudistuksesta riippumattoman kehittämisen kustannuksiin ja 3) muutoksen kustannuksiin
- > Näitä on joissain tapauksissa vaikea erottaa toisistaan
- Muutoksesta aiheutuvia kustannuksia on eri arvioiden mukaan n. 600 miljoonaa euroa, minkä lisäksi maakunnallisen ja valtakunnallisen digitalisaation kustannusarvio on n. 1 – 1,5 miljardia euroa

Tavoitteet

- Digivisiot ja –
linjaukset
- Uudistuksen
onnistumisen kannalta
keskeistä

MaakuntadigiVisio 2025

Asiakasvisio

Kattavat ja sopivat palvelut

Palvelut tarjotaan tilanteeni mukaan ja monet asiani hoituvat automaattisesti ja asioimatta.

Digitaaliset palvelut ovat aina saatavilla kaikille, kaikkialla ja kaikilla laitteilla

Ajantasaiset ja käytettävissä olevat tiedot

Pystyn hallitsemaan omia tietojani ja niiden käyttöä
Vain puuttuva tieto kysytään

Asiantuntijavisio

Hyvät ja joustavat välineet

Työvälineet toimivat ja ovat helppokäyttöisiä
Tieto on avointa ja yhteistä myös yrityksille ja kansalaisille
Osaamiseni on ajan tasalla ja kehittymistäni tuetaan

Vapaus toimia

Työtehtävien hoito ei katso aikaa eikä paikkaa
Voin keskittyä olennaiseen ja sisäinen byrokratia on minimoitu

SotedigiVisio 2025

Asiakasvisio

Pystyn itse

Sähköiset palvelut parantavat mahdollisuuttani saada sosiaali- ja terveyspalveluita, ehkäistä hyvinvointiongelmiani ja lisätä omahoitoani

Saan luotettavaa tietoa omien valintojeni tueksi

Ajantasaiset ja käytettävissä olevat tiedot

Voin tallettaa ja hyödyntää omia tietojani turvallisesti

Sähköisen asioinnin ja omahoidon palvelut on saatavillani

Henkilökohtainen hoito- ja palvelusuunnitelma auttaa palveluideni koordinoinnissa

Ammattilaisvisio

Kyvykkäille käyttäjille fiksut järjestelmät

Käytössäni on työtä ja sen toimintaprosesseja tukevat tietojärjestelmät

Asiakas- ja potilastiedot ovat käytössäni aina, kun niitä tarvitaan

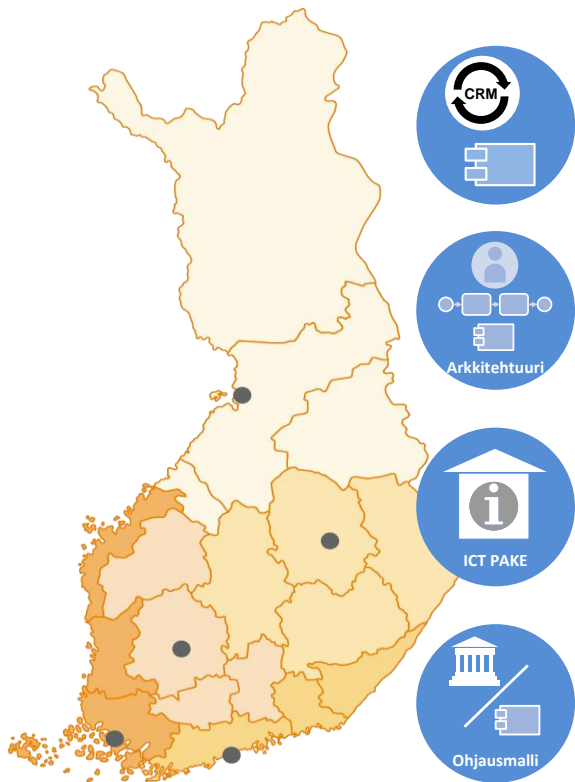
Osaamiseni on ajan tasalla ja kehittymistäni tuetaan

Tiedä ensin, johda sitten

Tietoaineistot tukevat reaaliaikaisesti palvelutuotannon johtamista ja yhteiskunnallista päätöksentekoa

Tietoaineistot tukevat tutkimus-, innovaatio- ja elinkeinotoimintaa

Maakuntadigi -linjaukset

Keskeiset linjausehdotukset:

1. Maakuntien toiminnalle asetettuja tavoitteita toteutetaan/tuetaan maakuntien yhteisillä kansallisilla ICT-palveluilla
2. Ensimmäisessä vaiheessa järjestetään maakuntien uusia asiakaslähtöisiä ja digitaalisia prosesseja tukevat palvelut sekä käynnistetään niiden toteutuksen vaatima valmistelu
 - Maakuntien asiakkuudenhallinta
 - Maakunnan (järjestämisvastuullinen) johtamista, toimintaa ja valtion maakuntien ohjausta tukevat tiedot sekä tiedon hyödyntämistä tukevat välineet
3. Valtakunnallinen ICT-palvelukeskus perustetaan tuottamaan kansalliset palvelut
4. Maakuntien tietohallinnon kansallinen ohjaus on yhdellä ohjaustoiminnolla
5. Maakuntaudistuksen valmistelua johdetaan ja rahoitetaan ohjelmana

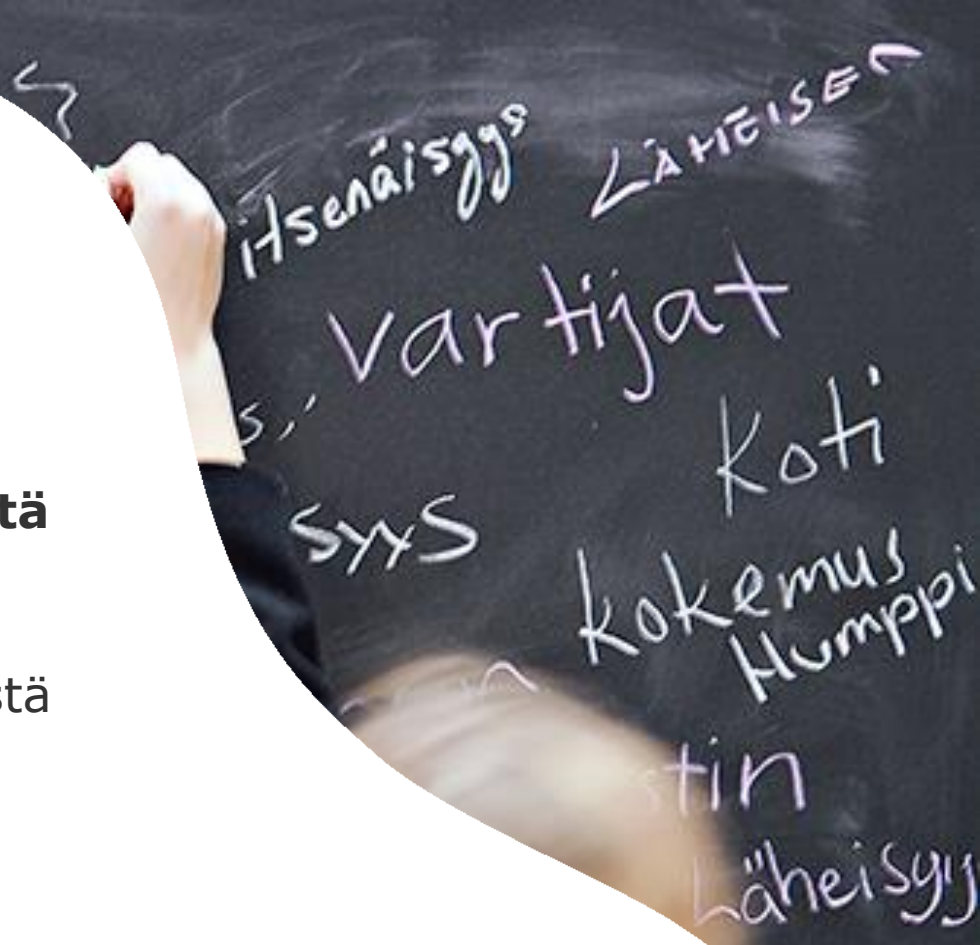
Uudistuksen onnistumisen kannalta keskeistä

- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia kolmella miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.
- Onnistumisen kannalta keskeistä on:
 1. Tietojärjestelmien luotettavuus ja käytettävyys, jotta maakunnat pystyvät ohjaamaan uutta valinnanvapausjärjestelmää ja palveluita tavoitteidensa mukaisesti. Ottaen huomioon maakuntauudistuksen ja valinnanvapausmallin voimaantulon ajankohdan ja niitä edeltävän lyhyen valmisteluajan, tietojärjestelmien toteuttaminen lainsäädännön ehdotettuun voimaantumiseen on vaativa tehtävä.
 2. Nykyisen pirstaleisen tietojärjestelmäkokonaisuuden välttäminen.

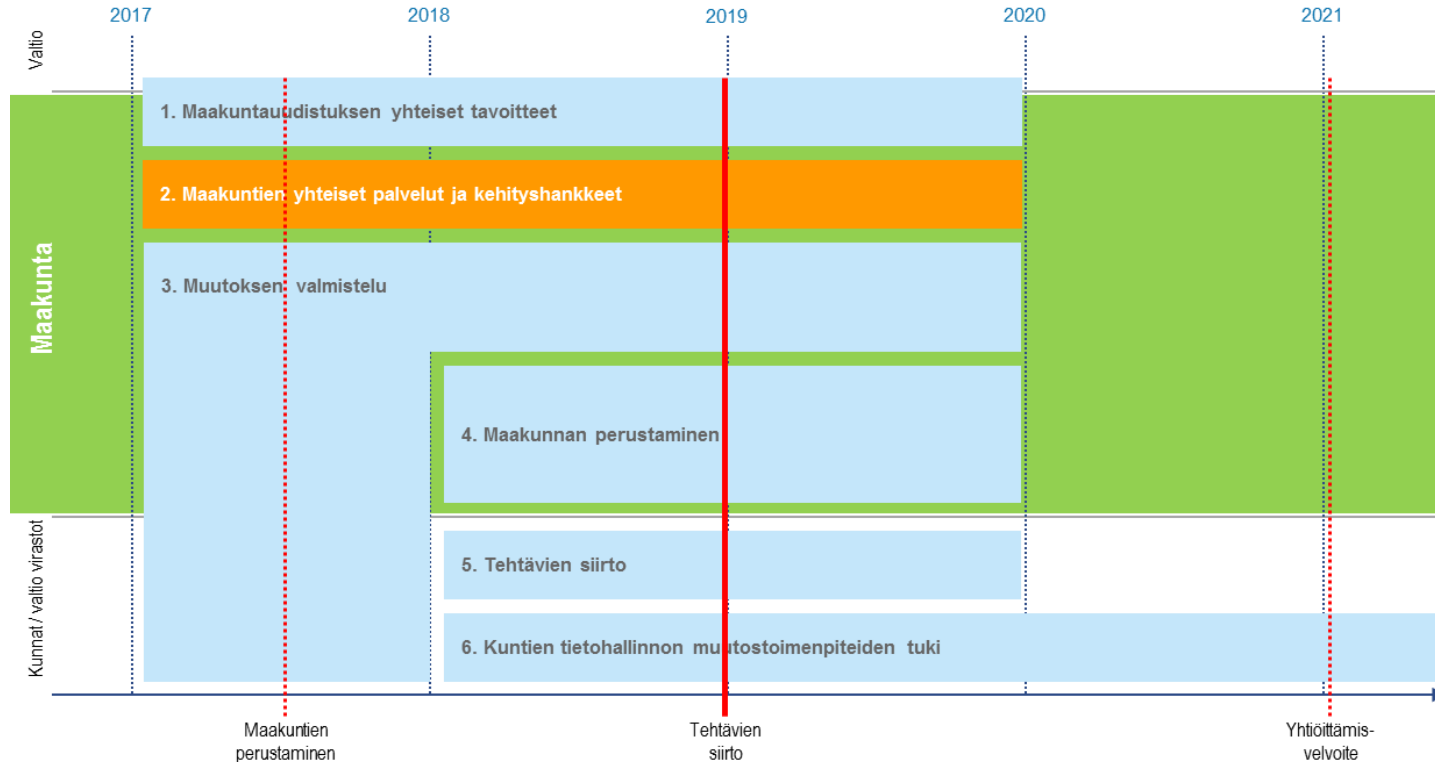
MUUTOSTUKI

Muutostuki koostuu kahdesta kokonaisuudesta:

- Jatkuvuuden varmistamiseen keskittyvästä **maakuntaudistuksen muutoksen tukitoimenpiteistä**
- Sosiaali- ja terveydenhuollon uusien toimintamallien sekä alueellisen yhteistyötä edistävistä **sote-uudistuksen tukitoimenpiteistä**

Maakuntaudistuksen ICT-muutoksen tukitoimenpiteet

Maakuntaudistuksen valmistelun ICT-muutostuki

Yhteiset tukitoimenpiteet

- Muutoksen ohjauksen, hallinnan ja seurannan vaatimat **tilannekuvat ja niiden ylläpito**
- **Ohjeet ja mallit**
- **Verkostot**

Alueelliset tukitoimenpiteet

- Muutostuki myönnetään maakuntien valmistelusta vastaaville organisaatioille **erityisavustuksena** ennalta määriteltyjen tuotosten toteutustehtäviin
- Alueellisen tuen avulla pyritään osaltaan varmistamaan yhteisten tavoitteiden, tietomäärittelyjen, hyvien käytäntöjen sekä palvelujen hyödyntäminen tulevissa maakunnissa.

Valtionavustuksella rahoitettavat kohteet:

1. Nykytilan kuvaus:

- ICT-järjestelmien nykytilan kuvaus (JHS 179 2.0)
- Tuotantorakenteiden nykytilan kuvaus
- ICT-sopimusten nykytilan kartoitus
- Sopimusten luokittelu ja priorisointi kriittisyyden ja siirtoon liittyvien riskien näkökulmasta
- Tiedot nykytilan kustannuksista
- Tietovarannot

2. Tavoitetilan suunnittelu:

- Arvio väliaikaishallinnon ICT-toimenpiteiden resurssitarpeesta
- Kuvaus maakunnan minimissään tarvitsemista palveluista ja niihin liittyvät ICT-järjestelmät ja miten ne on ajateltu järjestää 1.7. ja 1.1.2019. Eli mitä maakunta tarvitsee minimissään toimintaansa varten.
- Maakuntien yhteisen kokonaisarkkitehtuuriin liittyvä nykytilan karkean tason kuvaus
 - Tietojärjestelmäarkkitehtuuri kuvaus
 - (Teknologia-arkkitehtuurikuvaus)

Valtiovarainministeriö tulee käynnistämään valtakunnallisen arkkitehtuurityön, johon maakuntien tulokset tullaan kytkemään. Hakiessaan avustukselle VM:n rahoitusta maakunnat sitoutuvat myös yhteiseen arkkitehtuurityöhön.

3. Muutoksen toteutuksen suunnittelu:

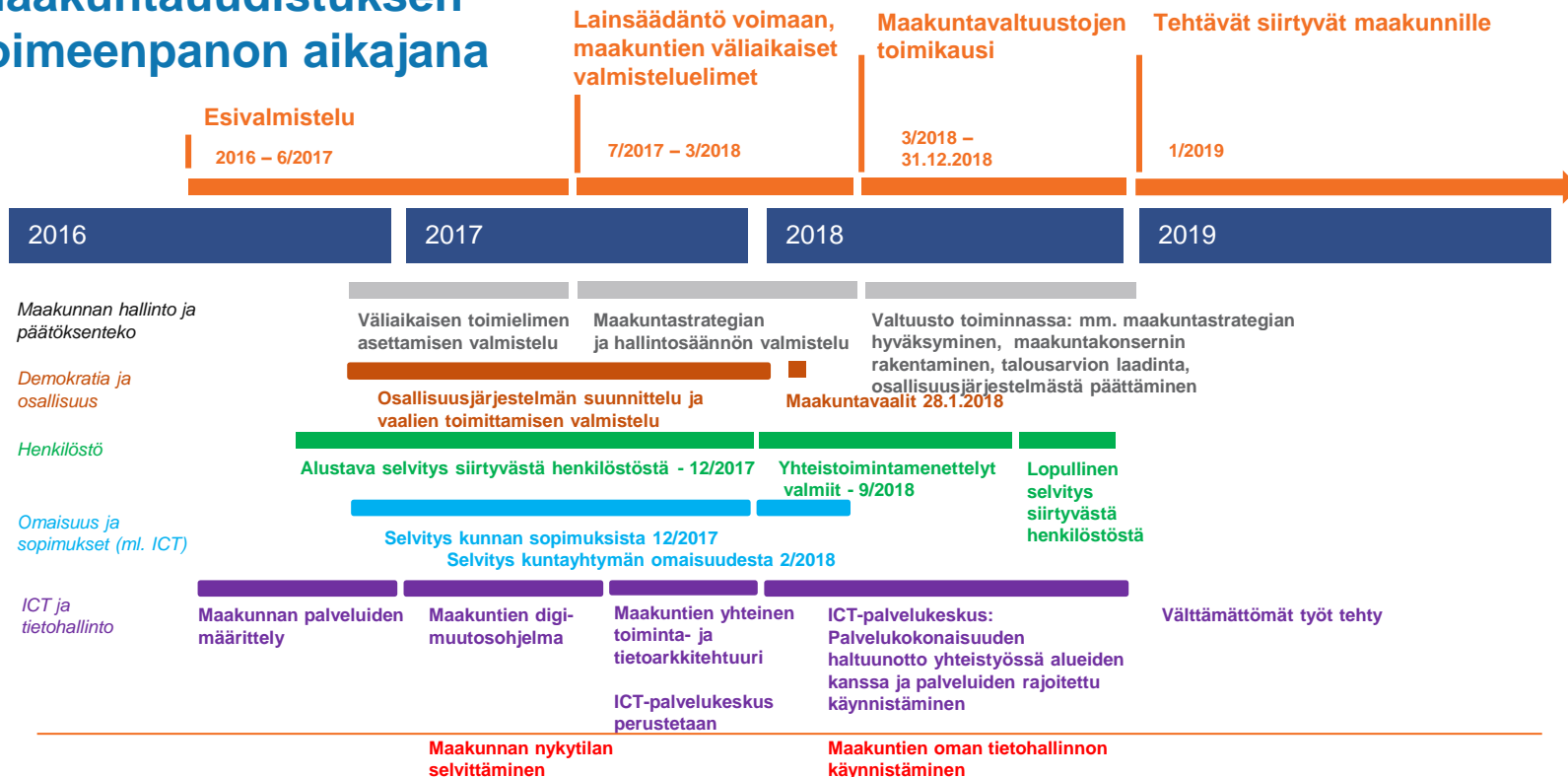
- Tämän hetkiset kehittämishankkeet ja projektisalkku
- Maakunnalla on myös mahdollisuus esittää etenemisvaiheensa mukaan muita kehittämiskohteita edellyttäen, että tässä kuvattuina vaiheita on jo tehty (tällaisia voivat olla esim. tietojärjestelmäprojektointiin tai konsolidointiin liittyvät valmistelevat tehtävät).

AIKATAULU

Ajankohtaista

- Hallituksen puoliväliarviointi
- Valinnanvapauslain luonnoksen lausuntoyhteenveto
- Maakuntauudistuksen II-vaiheen lakipaketti lausunnoilla 19. kesäkuuta asti
- HE maakuntauudistuksesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta valiokuntien käsittelyissä
- Maakuntien väliaikaiset valmisteluelimet aloittavat, tavoite 1.7.2017

Maakuntauudistuksen toimeenpanon aikajana

Kiitos!

alueuudistus.fi

Vesa Lipponen
vesa.lipponen@vm.fi

Sanna Vähänen
sanna.vahanen@vm.fi

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ • VALTIOVARAINMINISTERIÖ